Laneco
Landschaps & Ecologisch Advies

Rapportage nader ecologisch onderzoek

VvE Bernhard I, III en IV te Wageningen

In opdracht van: VvE Bernhard I, III en IV

24 november 2025

Colofon

© 2025 Laneco / VvE Bernhard I, III en IV

Tekst en samenstelling: [redacted]

Tweede lezer: [redacted]

Projectnummer: 205.24.01

In opdracht van: VvE Bernhard I, III en IV

Wijze van citeren: Borgers A. (2025). *Rapportage nader ecologisch onderzoek VvE Bernhard I, III en IV te Wageningen.* Laneco, Voorthuizen.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze [redacted]

INHOUD

1 INLEIDING 4

1.1 AANLEIDING 4
1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN 5

2 HABITATBESCHRIJVING 7

2.1 HUISMUS 7
2.2 GIERZWALUW 7
2.3 VLEERMUIZEN 7

3 ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE 9

3.1 ONDERZOEKSVRAAG 9
3.2 ONDERZOEKSMETHODIEK 9
3.3 ONDERZOEKSRONDES 12

4 ONDERZOEKSRESULTATEN 13

4.1 KRAAMSEIZOEN VLEERMUIZEN 2025 13
4.2 PAARSEIZOEN VLEERMUIZEN 2025 15
4.3 VISUELE INSPECTIE 12 NOVEMBER 16
4.4 OVERIGE SOORTEN 18

5 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES 19

5.1 CONCLUSIE EN EFFECTEN 19
5.2 CONSEQUENTIES 20

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST 22

BIJLAGE 2 KAART VLEERMUIZEN KRAAMSEIZOEN 2025 23

BIJLAGE 3 KAART VLEERMUIZEN PAARSEIZOEN 2025 24

BIJLAGE 4 KAART VISUELE INSPECTIE 12 NOVEMBER 2025 25

BIJLAGE 5 SOORTENBESCHERMING 26

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de Bernhardstraat 17 t/m 27 (hierna: pand I), 41 t/m 51 (hierna: pand III) en 53 t/m 63 (hierna: pand IV) te Wageningen zijn de VvE's van de betreffende gebouwen voornemens om de wooncomplexen te verduurzamen en enkele herstelwerkzaamheden uit te voeren. De begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 1. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en [redacted]

Figuur 1: Globale ligging van het plangebied (rode contour) in Wageningen (Ondergrond: PDOK viewer, 2025).

Uit de eerder door Laneco uitgevoerde quickscan flora en fauna en verkennende inventarisaties (Hubers, 2024) is gebleken dat de bebouwing geschikt is voor verschillende beschermde soorten. Nader ecologisch onderzoek is noodzakelijk om het gebruik van het plangebied voor deze beschermde soorten in beeld te brengen. In de quickscan flora en fauna is geconcludeerd dat de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuissoorten gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), kleine dwergvleermuis (*Pipistrellus pygmaeus*), laatvlieger (*Cnephaeus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus)* in de bebouwing niet zijn uit te sluiten. Daarnaast zijn een aantal openingen in het gebouw en een aantal nestkasten potentieel geschikt voor huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*).

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt aan de Bernhardstraat te Wageningen (gemeente Wageningen, provincie Gelderland). Het betreft drie wooncomplexen (i.e. wooncomplex I, III en IV) in een rij van vier identieke panden. Het plangebied is gelegen in een woonwijk ten noorden van het stadscentrum van Wageningen. Ten westen van het betreffende plangebied bevindt zich een park met meerdere recreatiemogelijkheden zoals speeltoestellen, basketbalveld, etc. Ten oosten van het plangebied bevindt zich een grote berging en tuinen van aangrenzende woonhuizen. Aan de noordzijde van het plangebied bevindt zich een woonwijk. Aan de zuidzijde staat een rij woningen, waarachter de Lawickse Allee (N225) ligt. Aan de overzijde van de Lawickse Allee bevinden zich enkele panden omgeven door grasvelden, een klein park en een afgesloten waterpartij. Te midden van het plangebied bevindt zich een identiek pand als de drie wooncomplexen in het plangebied. Dit pand maakt geen deel uit van dit onderzoek.

Het plangebied bestaat uit drie identieke wooncomplexen van drie woonlagen. Elk pand heeft twee ingangen met inpandige trappenhuizen aan de voorzijde. Aan zowel de voor- als de achterzijde van de panden bevinden zich (gedeeltelijk) inpandige balkons. Aan de kopse kanten van de panden bevinden zich per verdieping twee ramen. De panden zijn opgebouwd uit bakstenen muren met een spouw. Het dak van elk pand is een zadeldak, bedekt met bitumen. De panden zijn ook voorzien van een kelder. Onderaan de panden zitten ontluchtingsroosters.

Rondom de panden is veel groen aanwezig, in de vorm van een aangelegde tuinen die voor het grootste gedeelte uit gazon bestaan. Tussen het gras zijn verschillende andere plantensoorten te vinden, zoals aardbei (*Fragaria spec.*), duizendblad (*Achillea millefolium*), gewoon speenkruid (*Ficaria verna*), hondsdraf (*Glechoma hederacea*) en smalle weegbree (*Plantago lanceolata*). Dit zijn tredplanten, welke duiden op veel betreding en dus menselijke activiteit binnen het plangebied. Ook staan er enkele bomen op het grasveld, te weten de gewone es (*Fraxinus excelsior*) en enkele appelbomen (*Malus domestica*).

Tussen de panden bevindt zich een gazon, op sommige plekken onderbroken door een struweel. Aan de zuidzijde van het pand loopt een zandpad dat door zowel door fietsers als wandelaars wordt gebruikt. Het pad wordt niet intensief gebruikt. Langs dit pad heeft de vegetatie een minder gecultiveerd karakter. Hier groeien verschillende boomsoorten, waaronder de Canadese populier (*Populus canadensis*), gewone es (*Fraxinus Excelsior*), gewone linde (*Tilia europaea*), pluim-es (*Fraxinus ornus*), veldesdoorn (*Acer campestre*) en zwarte els (*Alnus glutinosa*). Ook staan er langs de Bernhardstraat meerdere grote gewone essen.

In figuur 2 zijn een aantal foto's van het plangebied weergegeven.

Beoogde ingreep

De initiatiefnemer is voornemens de buitenschil van de bebouwing te verduurzamen met de volgende maatregelen:

- Vervangen van het dak inclusief dakisolatie en verwijderen schoorstenen;
- Isoleren spouwmuren;
- Nieuwe kunststofkozijnen en geïsoleerde [redacted]

Figuur 2: Foto's van het plangebied aan de Bernhardstraat in Wageningen (Laneco, 2024).

2 HABITATBESCHRIJVING

2.1 HUISMUS

De huismus is een standvogel in Nederland. De populatie van deze soort is in de laatste tientallen jaren gehalveerd door een afname van geschikt leefgebied en broedplaatsen. De huismus leeft in en nabij menselijke bebouwing, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het dier bouwt zijn nest in of tegen bebouwing (bijvoorbeeld in een dichte klimop). Er moet altijd voldoende voedsel en schuilgelegenheid (dichte bosschages) nabij de nestplaats aanwezig zijn. Openingen met een diameter van 3 centimeter of groter zijn geschikt voor huismus wanneer achterliggend voldoende ruimte aanwezig is om een nest te bouwen.

2.2 GIERZWALUW

De gierzwaluw is een soort die alleen in de zomer in Nederland aanwezig is. De gierzwaluw is erg kritisch ten aanzien van zijn nestlocatie. Alleen tijdens de broedperiode is de gierzwaluw (mannetje en vrouwtje afwisselend) op het nest te vinden. De rest van het jaar vliegt en rust de vogel op thermiek. Het nestmateriaal bestaat uit strootjes en veren die in de lucht worden verzameld. De gierzwaluw is een erg honkvaste soort die elk jaar naar dezelfde nestlocatie terugkeert. De soort broedt graag in kolonies. Gierzwaluw maakt zijn nest op beschutte plaatsen onder pannen of andere besloten delen van gebouwen. Gierzwaluwen hebben een minimale invliegopening van 3 centimeter nodig met achterliggende ruimte voor de nestplaats.

2.3 VLEERMUIZEN

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die ’s zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl

andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfsplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of [redacted] Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn strikt beschermd in de Omgevingswet. In dit nader onderzoek is gezocht naar de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis.

3 ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE

3.1 ONDERZOEKSVRAAG

Het doel van dit onderzoek is om vast te stellen in welke mate beschermde soorten gebruik maken van het plangebied en welke vervolgprocedures wel of niet nodig zijn. Aantasting van rust-, voortplantings- en/of nestplaatsen en andere essentiële onderdelen van het leefgebied van deze soorten kan procedurele gevolgen hebben in het kader van de Omgevingswet. Gerichte veldinventarisaties kunnen het gebruik van het plangebied beter in beeld brengen en daarmee de procedurele gevolgen voor het plan inzichtelijk maken.

Als de effecten op (één van) deze beschermde soorten en/of soortgroepen zodanig zijn dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of de verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor de ingrepen worden aangevraagd.

3.2 ONDERZOEKSMETHODIEK

3.2.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021, geactualiseerd voor meervleermuis, zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus. Er is onderzoek gedaan naar kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen. Massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn ook onderzocht. Omdat het plangebied in Wageningen buiten de kraam- en mannenterritoria van meervleermuis valt is geen extra onderzoek gedaan naar kraam- en zomerverblijfplaatsen van meervleermuis. Omdat het gebouw in gebruik is als woonfunctie is tevens geen onderzoek gedaan naar paarverblijfplaatsen van meervleermuis. Ten tijden van het schrijven van de quickscan was het geüpdate protocol voor meervleermuis nog niet beschikbaar, waardoor dit protocol nog niet verwerkt is bij de quickscan flora en fauna.

Zomer- en kraamseizoen 2025
Conform het protocol zijn in de zomer drie onderzoeksrondes uitgevoerd tussen 15 mei en 15 juli. Dit waren twee avondrondes en één ochtendronde. De onderzoeken zijn uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal 20 dagen tussen de eerste en de laatste ronde. De avondrondes zijn door zes personen uitgevoerd om 75% overzicht te hebben op de [redacted] De positionering van de onderzoekers is weergegeven in figuur 3.

De avondrondes zijn uitgevoerd vanaf zonsondergang tot circa 2,5 uur na zonsondergang vanwege de mogelijke aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis. Omdat de meeste vleermuissoorten ’s ochtends langere tijd bij hun verblijfplaats zwermen, kon de ochtendronde door één persoon worden uitgevoerd. Vanwege de

mogelijke aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis is deze ronde vanaf drie uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd.

Figuur 3: Positionering onderzoekers tijdens het vleermuisonderzoek (Laneco, 2025).

Paarseizoen 2025
In het najaar zijn drie avondrondes uitgevoerd om te zoeken naar paarplaatsen van vleermuizen en massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis.

Het najaarsonderzoek is in de periode 1 augustus tot 30 september uitgevoerd vanaf minimaal een uur na zonsondergang om te zoeken naar paarroepende vleermuizen. Twee van de drie onderzoeksrondes zijn rond middernacht uitgevoerd in verband met potentiële aanwezigheid van ruige dwergvleermuis en het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Deze rondes zijn uitgevoerd tussen 1 augustus en 10 september met minimaal tien tussenliggende dagen. De twee avondrondes voor paarverblijfplaatsen zijn uitgevoerd tussen 15 augustus en 30 september. Tussen de eerste en de laatste avond zat een minimale tussenpose van twintig dagen. Vleermuizen zijn in het paarseizoen continu paarroepend aan het rondvliegen of stationair paarroepend aanwezig zijn, waardoor de avondrondes door één persoon konden worden uitgevoerd. Vanwege de veiligheid zijn de avondrondes uitgevoerd met twee personen.

Methode
Het onderzoek naar vleermuizen is verricht met behulp van een batdetector D240X. Dit apparaat vertaalt de voor mensen onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen in hoorbare geluiden. Vleermuizen zijn op basis van ritme en klank van geluiden van elkaar

onderscheiden. Complex te determineren geluiden op locatie zijn opgenomen en geanalyseerd in het programma BatExplorer en/of Batsound.

3.2.2 Huismus en gierzwaluw

Het onderzoek naar huismus en gierzwaluw is uitgevoerd middels een visuele inspectie. Daarbij is gezocht naast nesten van huismus en/of gierzwaluw op de volgende locaties:

- De ronde opening in de zuidelijke kopgevel van complex I;
- De nestkasten aan diverse panden; en
- Een opening onder de dakrand van de zuidelijke kopgevel van complex III.

Figuur 4: Locaties visuele inspectie voor nesten van huismus en gierzwaluw (ondergrond: PDOK viewer, 2025).

Er is bewust gekozen voor een visuele inspectie op de aanwezigheid van nesten omdat de panden suboptimaal geschikt zijn voor huismus en gierzwaluw. Er zijn vrijwel geen invliegopeningen voor deze soorten binnen het plangebied. Met een visuele inspectie kan de aanwezigheid van nesten worden aangetoond of uitgesloten.

Het onderzoek is uitgevoerd buiten de broedperiode van huismus en gierzwaluw om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het onderzoek is uitgevoerd door een ecoloog met behulp van een hoogwerker. Daarbij zijn de openingen geïnspecteerd met een zaklamp en endoscoop.

3.3 ONDERZOEKSRONDES

Tabel 1: Onderzoeksronde visuele inspectie

Datum	Start/einde (uur)	Periode	Zon op/ onder	Wind (Bft)	Temp. (˚C)	Weersomstandigheden
12-11-2025	08:00-10:00	Ochtend	n.v.t.	1	15	Droog, zonnig

Tabel 2: Onderzoeksrondes vleermuizen

Datum	Start/einde (uur)	Periode	Zon op/ onder	Wind (Bft)	Temp. (˚C)	Weersomstandigheden
Kraamseizoen (zomer- en kraamverblijfplaatsen) 2025:						
19-05-2025	21:31-00:01	Avond	21:31	1	20	Droog, helder
05-06-2025	02:19-05:19	Ochtend	05:19	0	10	Droog, bewolkt
17-06-2025	22:00-00:30	Avond	22:00	1-2	17	Droog, licht bewolkt
Paarseizoen (paarverblijfplaatsen) 2025:						
12-08-2025	00:00-02:00	Nacht	21:04	2	20	Droog, helder
26-08-2025	00:00-02:00	Nacht	20:43	1	17	Droog, helder
16-09-2025	21:08-23:08	Avond	19:53	2-3	13	Droog, bewolkt

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

De waarnemingen van de onderzoekrondes naar vleermuizen in het kraam- en paarseizoen van 2025 zijn visueel weergegeven op de kaarten in bijlagen 2 en 3.

4.1 KRAAMSEIZOEN VLEERMUIZEN 2025

Eerste onderzoeksronde, 19 mei 2025
De eerste onderzoeksronde op 19 mei betrof een avondronde waarin de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis zijn waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen acht tot twaalf gewone dwergvleermuizen door het plangebied. De eerste gewone dwergvleermuis vloog in het plangebied rond om 21:54, 23 minuten na zonsondergang. De vleermuizen foerageerden boven de grasvelden nabij het hoog opgaand groen rondom de gebouwen. Eén gewone dwergvleermuis tikte meerdere keren de open stootvoegen van de kopgevel van gebouw III aan. Dit duidt op een zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis.

Verder zijn twee laatvliegers en één ruige dwergvleermuis waargenomen. De laatvliegers vlogen ten zuiden van het plangebied vanuit het westen naar het oosten. De dieren hadden geen binding met het plangebied. De ruige dwergvleermuis foerageerde ten westen van het plangebied van gebouw IV.

Er zijn verder geen in- of uitvliegende dieren of andere essentiële functies van vleermuizen vastgesteld tijdens deze onderzoeksronde.

Tweede onderzoeksronde, 5 juni 2025
De tweede onderzoeksronde op 5 juni betrof een ochtendronde waarin de soort gewone dwergvleermuis is waargenomen.

Gedurende het onderzoek zijn vier gewone dwergvleermuizen waargenomen. De laatste gewone dwergvleermuis is waargenomen om 04:56, 23 minuten voor zonsopkomst. De dieren foerageerden op de grasvelden tussen de complexen en nabij het hoog opgaand groen in de luwte. In- en uitvliegende dieren zijn niet waargenomen. Ook is zwermgedrag wat duidt op een kraamkolonie van vleermuizen niet waargenomen.

Er zijn geen essentiële functies van vleermuizen vastgesteld tijdens deze onderzoeksronde.

Derde onderzoeksronde, 17 juni 2025
De derde onderzoeksronde op 17 juni betrof een avondronde waarbij de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis zijn waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen vier gewone dwergvleermuizen door het plangebied. De eerste gewone dwergvleermuis is om 22:17, zeventien minuten na zonsondergang, waargenomen. De dieren foerageerden in de groenstructuren rondom het plangebied. Uit een open stootvoeg van de noordelijke kopgevel van complex III vlogen twee gewone dwergvleermuizen uit. Dit betreft een zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis.

Rond 22:32 vloog één rosse vleermuis over het plangebied ter hoogte van complex I. Dit dier had geen binding met het plangebied. Daarnaast vloog één laatvlieger door het plangebied ten westen van complex I.

Daarnaast is één langsvliegende laatvlieger waargenomen bij complex I, dit dier vloog vanuit het zuiden naar het noorden. De laatvlieger had geen binding met het plangebied.

Om 22:28 is een invliegende gierzwaluw waargenomen onder de dakrand bij de zuidelijke kopgevel van complex III.

Er zijn geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied.

Conclusie kraamseizoen 2025
Tijdens de onderzoeksrondes in het kraamseizoen zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen.

Er zijn tijdens de onderzoeksrondes in het kraamseizoen twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het betreft een zomerverblijfplaats op de noordelijke en een zomerverblijfplaats op de zuidelijke kopgevel van complex III. Er zijn geen kraamverblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld tijdens het onderzoek.

De groenstructuren en de grasvelden rond het plangebied worden gebruikt als foerageergebied door enkele vleermuizen. Daarbij foerageerden er maximaal vier gewone dwergvleermuizen tegelijkertijd op dezelfde plek. Er is in het kraamseizoen geen essentieel foerageergebied van vleermuizen vastgesteld in en rond het plangebied. Daarnaast worden de groenstructuren niet aangetast door de beoogde werkzaamheden.

4.2 PAARSEIZOEN VLEERMUIZEN 2025

Eerste onderzoeksronde, 12 augustus 2025
De eerste onderzoeksronde in het paarseizoen op 12 augustus betrof een nachtronde tussen 00:00 en 02:00 waarin de soorten gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis zijn waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen er negen gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied. Daarbij zijn zwermende gewone dwergvleermuizen waargenomen ter hoogte van de noordelijke kopgevel van complex I. Hier vlogen vier gewone dwergvleermuis gedurende langere tijd zwermend rond de kopgevel. Ter hoogte van de zuidgevel van complex III zijn drie zwermende gewone dwergvleermuis aangetroffen. De dieren tikte daarbij meerdere keren de kopgevel aan. Dit gedrag duidt op een (massa)winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuizen. Tot slot foerageerden enkele gewone dwergvleermuis in het groen rond de gebouwen.

Om 00.40 vloog een gewone grootoorvleermuis langs het plangebied ter hoogte van complex I. Het dier had geen binding met het plangebied.

Tweede onderzoeksronde, 26 augustus 2025
De tweede onderzoeksronde in het paarseizoen op 26 augustus betrof een nachtronde tussen 00:00 en 02:00 waarin de soorten gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen er tien gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied. Daarbij zijn geen zwermende dieren aangetroffen. Op de kopgevels van alle drie de complexen zijn paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Bij elke kopgevel, zowel noord als zuid, vlogen gewone dwergvleermuizen baltsroepend rond. Daarbij tikten ze meermaals de kopgevels aan.

Verder vloog één laatvlieger langs het plangebied van oost naar west, ten zuiden van het plangebied.

Er zijn geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied.

Derde onderzoeksronde, 16 september 2025
De derde onderzoeksronde in het paarseizoen op 16 september betrof een avondronde vanaf een uur na zonsondergang waarin de soort gewone dwergvleermuis is waargenomen.

Binnen het plangebied zijn drie gewone dwergvleermuizen waargenomen. Eén dier vloog baltsroepend rond de noordelijke kopgevel van complex III. Een ander dier vloog baltsroepend rond de langsgevel van complex I. Dit duidt op twee paarverblijfplaatsen

van gewone dwergvleermuis. Verder foerageerden de dieren boven het gras tussen de complexen.

Er zijn geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied.

Conclusie paarseizoen 2025
Tijdens de onderzoeksrondes in het paarseizoen zijn de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger waargenomen.

Tijdens de onderzoeksrondes zijn zeven paarverblijfplaatsen vastgesteld van gewone dwergvleermuis. De verblijfplaatsen zaten op de kopgevels van complex I, III en IV en op de westelijke langsgevel van complex I. Daarnaast zijn twee massazwermplekken van gewone dwergvleermuis vastgesteld op de noordelijke kopgevel van complex I en op de zuidelijke kopgevel van complex III. Daarbij vlogen op beide zwermplekken drie tot vijf dieren rond, waarbij de kopgevels werden aangetikt.

Enkele gewone dwergvleermuizen foerageerden rond de groenstructuren rondom het appartementencomplex. Gelet op de aantallen van twee tot drie dieren, hebben deze groenstructuren een functie als foerageergebied voor vleermuizen. Het betreft echter geen essentieel foerageergebied gelet op het aantal waarnemingen en de alternatieve groenstructuren in de omgeving van het plangebied.

4.3 VISUELE INSPECTIE 12 NOVEMBER

Op 12 november 2025 zijn twee openingen in de gebouwen, drie gierzwaluwkasten en drie vleermuiskasten geïnspecteerd.

Tijdens dit onderzoek zijn twee nesten van gierzwaluw vastgesteld. Het betreft één nest van gierzwaluw in een nestkast aan de noordelijke kopgevel van complex I. Het tweede nest van gierzwaluw is aangetroffen onder de dakrand bij de zuidelijke kopgevel van complex III.

Bij de opening aan de gevel van complex I zijn geen sporen van dieren aangetroffen. De tweede gierzwaluwkast aan de noordgevel van complex I was leeg. De gierzwaluwkast aan de noordgevel van complex III was bezet met vermoedelijk een nest van spreeuw. Er is geen vogel aangetroffen op het nest.

De vleermuiskasten op de noordelijke kopgevel van complex I en III waren beide leeg. De vleermuiskast op de langsgevel van blok III, tegen de noordelijke kopgevel aan, was bezet door één gewone dwergvleermuis. Dit betreft een zomerverblijfplaats en mogelijk een winterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis bij milde weersomstandigheden.

Foto’s van de waarnemingen zijn weergegeven in figuur 5.

Figuur 5: Foto's van de visuele inspectie op 12 november 2025 met gierzwaluwnest in kast (boven), gierzwaluwnest onder dak (midden) en gewone dwergvleermuis in vleermuiskast complex III (Laneco, 2025).

4.4 OVERIGE SOORTEN

Tijdens een aantal onderzoeksrondes voor vleermuizen zijn waarnemingen gedaan van egel. De dieren foerageerden op de grasvelden tussen de complexen. De egel heeft een nationaal beschermde status, met een provinciale vrijstelling in de provincie Gelderland. Voor deze soort geldt de zorgplicht.

5 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

Aan de Bernhardstraat 17 t/m 27, 41 t/m 51 en 53 t/m 63 te Wageningen zijn de VvE's van de betreffende gebouwen voornemens om de wooncomplexen te verduurzamen en enkele herstelwerkzaamheden uit te voeren. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en [redacted]

Uit de eerder door Laneco uitgevoerde quickscan flora en fauna en verkennende inventarisaties (Hubers, 2024) is gebleken dat de bebouwing geschikt is voor verschillende beschermde soorten vleermuizen, huismus en gierzwaluw. Nader onderzoek was noodzakelijk om te onderzoeken wat de functie van de bebouwing is en welke soorten hiervan gebruik maken om aantasting van de soorten en overtreding van de wetgeving te voorkomen.

5.1 CONCLUSIE EN EFFECTEN

Tijdens de onderzoeksrondes naar vleermuizen zijn de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis waargenomen.

Er zijn in het kraamseizoen twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het betreft een zomerverblijfplaats op de noordelijke en zuidelijke kopgevel van complex III. Er zijn geen kraamverblijfplaatsen of andere zomerverblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld tijdens het onderzoek in het kraamseizoen.

In het paarseizoen zijn zeven paarverblijfplaatsen vastgesteld van gewone dwergvleermuis. De verblijfplaatsen zaten op de kopgevels van complex I, III en IV en op de westelijke langsgevel van complex I. Daarnaast zijn twee massazwermplekken van gewone dwergvleermuis vastgesteld op de noordelijke kopgevel van complex I en op de zuidelijke kopgevel van complex III. Daarbij vlogen op beide zwermplekken drie tot vijf dieren rond, waarbij de kopgevel werd aangetikt.

De groenstructuren en de grasvelden rond het plangebied worden gebruikt als foerageergebied door enkele vleermuizen. Daarbij foerageerden er maximaal drie gewone dwergvleermuizen tegelijkertijd boven de groenstructuren. De groenstructuren hebben een functie als foerageergebied voor vleermuizen er is echter geen essentieel foerageergebied van vleermuizen vastgesteld in en rond het plangebied. Daarvoor is het aantal foeragerende dieren te klein en zijn er in de omgeving van het plangebied voldoende alternatieven.

Bij de visuele inspectie is één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld op de langsgevel van complex III, ter hoogte van de noordelijke kopgevel. Daarnaast is een nest van gierzwaluw aangetroffen in de nestkast op de noordelijke

kopgevel van complex I en één onder het dak ter hoogte van de zuidelijke kopgevel van complex III.

Het isoleren van de gevels en het vervangen van het dak heeft een aantastend effect op de aangetroffen nest- en verblijfplaatsen.

Overige soorten
Tijdens de onderzoeksrondes zijn foeragerende egels waargenomen op de grasvelden tussen de complexen. Deze nationaal beschermde soort met provinciale vrijstelling wordt niet aangetast als gevolg van de beoogde ingreep.

Daarnaast is een nestplaats van spreeuw aangetroffen in de nestkast op de kopgevel van complex III. Spreeuw is een categorie 2-soort, waarbij de soort op populatieniveau beschermd is. Het aantasten van één nestplaats van spreeuw heeft geen negatieve effect op de lokale populatie spreeuw. De zorgplicht voor de soort is wel van [redacted]

5.2 CONSEQUENTIES

De beoogde ingrepen heeft een aantastend effect op beschermde functies van gewone dwergvleermuis en gierzwaluw, zoals weergegeven in tabel 2.

Tabel 3: Locatie nest- en verblijfplaatsen van gierzwaluw en gewone dwergvleermuis binnen het plangebied

Functie	Aantal dieren	Locatie
Nestplaats gierzwaluw	Onbekend	Nestkast gierzwaluw noordelijke kopgevel complex I
Nestplaats gierzwaluw	Onbekend	Onder het dak ter hoogte van de zuidelijke kopgevel van complex III
Zomerverblijfplaats	1	Vleermuiskast langsgevel bij noordelijke kopgevel complex III
Zomer- en paarverblijfplaats	1	Noordelijke kopgevel complex I
Zomer- en paarverblijfplaats	1	Zuidelijke kopgevel complex I
Zomer- en paarverblijfplaats	2	Noordelijke kopgevel complex III
Zomer- en paarverblijfplaats	1	Zuidelijke kopgevel complex III
Zomer- en paarverblijfplaats	1	Noordelijke kopgevel complex IV
Zomer- en paarverblijfplaats	1	Zuidelijke kopgevel complex IV
Paarverblijfplaats	1	Langsgevel west complex I
Massazwermplek	4	Noordelijke kopgevel complex I
Massazwermplek	3	Zuidelijke kopgevel complex III

Voor de beoogde werkzaamheden is een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste

voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. Hierbij dient ook compensatie en mitigatie te worden gerealiseerd.

Tot slot geldt een zorgplicht waarbij de initiatiefnemer alles moet doen wat in zijn macht ligt om het doden en of verwonden van in het wild levende dieren te voorkomen. Het is raadzaam om de verduurzaming van het appartementencomplex uit te voeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli).

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017) *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017*. www.netwerkgroenebureaus.nl

Vleermuisvakberaad, Netwerk Groene Bureaus, RVO & Zoogdiervereniging (2021). *Vleermuisprotocol 2021*, oktober 2021, geactualiseerd in maart 2025

Hubers, B. (2024). *Quickscan flora en fauna Bernhardstraat 17-27, 41-51 en 53-63 (oneven) te Wageningen*. Laneco, Voorthuizen.

BIJ12 (2024). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis versie 2.0*. Geraadpleegd in november 2025 van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-gewone-dwergvleermuis/. Utrecht, 2024.

BIJ12 (2023). *Kennisdocument Gierzwaluw versie 2.0*. Geraadpleegd in november 2025 van https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-gierzwaluw/. Utrecht, 2023.

PDOK Viewer (2025), *PDOK viewer*. Geraadpleegd in november 2025 van www.pdok.nl/viewer/#

BIJLAGE 2 KAART VLEERMUIZEN KRAAMSEIZOEN 2025

Kaart 1: Waarnemingen van vleermuizen gedurende het kraamseizoen 2025 in en rondom het plangebied (zie contour) (ondergrond: PDOK viewer, 2025)

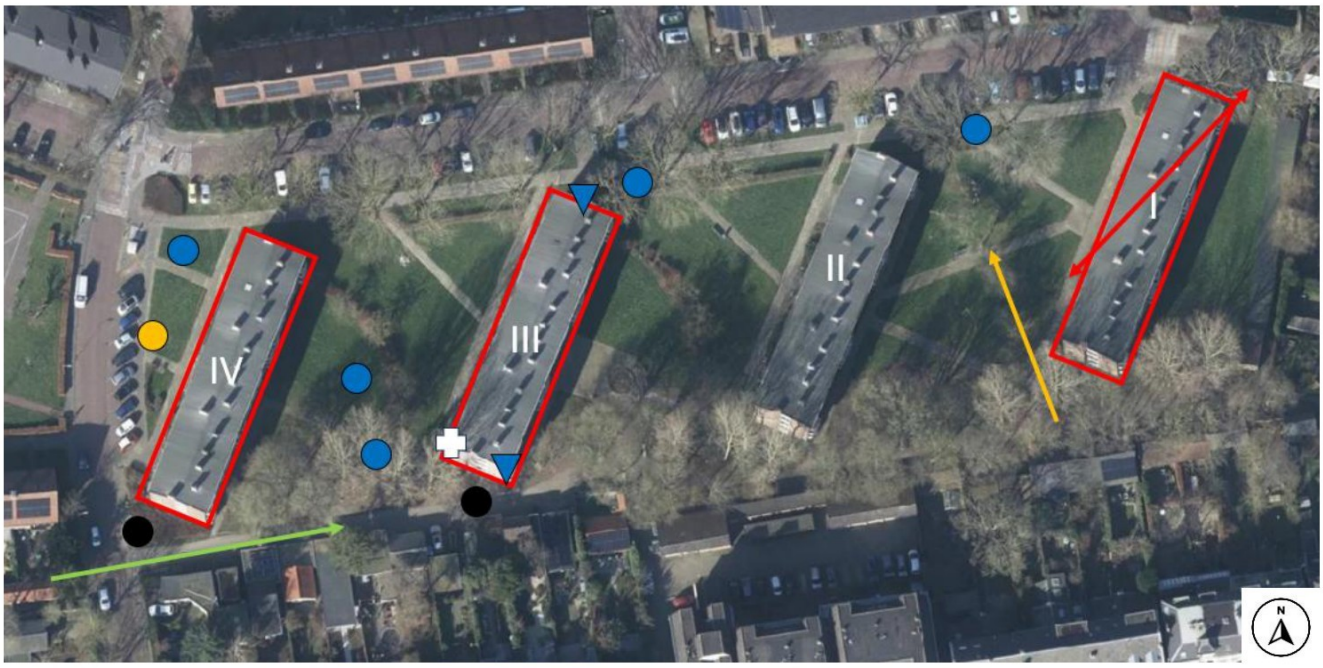

Legenda

- Gewone dwergvleermuis langsvliegend
- Gewone dwergvleermuis foeragerend
- Gewone dwergvleermuis zomerverblijfplaats
- Laatvlieger langsvliegend
- Ruige dwergvleermuis langsvliegend
- Ruige dwergvleermuis foeragerend
- Rosse vleermuis overvliegend
- Gierzwaluw nestplaats
- Egel

BIJLAGE 3 KAART VLEERMUIZEN PAARSEIZOEN 2025

Kaart 2: Waarnemingen van vleermuizen gedurende het paarseizoen 2025 in en rondom het plangebied (zie contour) (ondergrond: PDOK viewer, 2025)

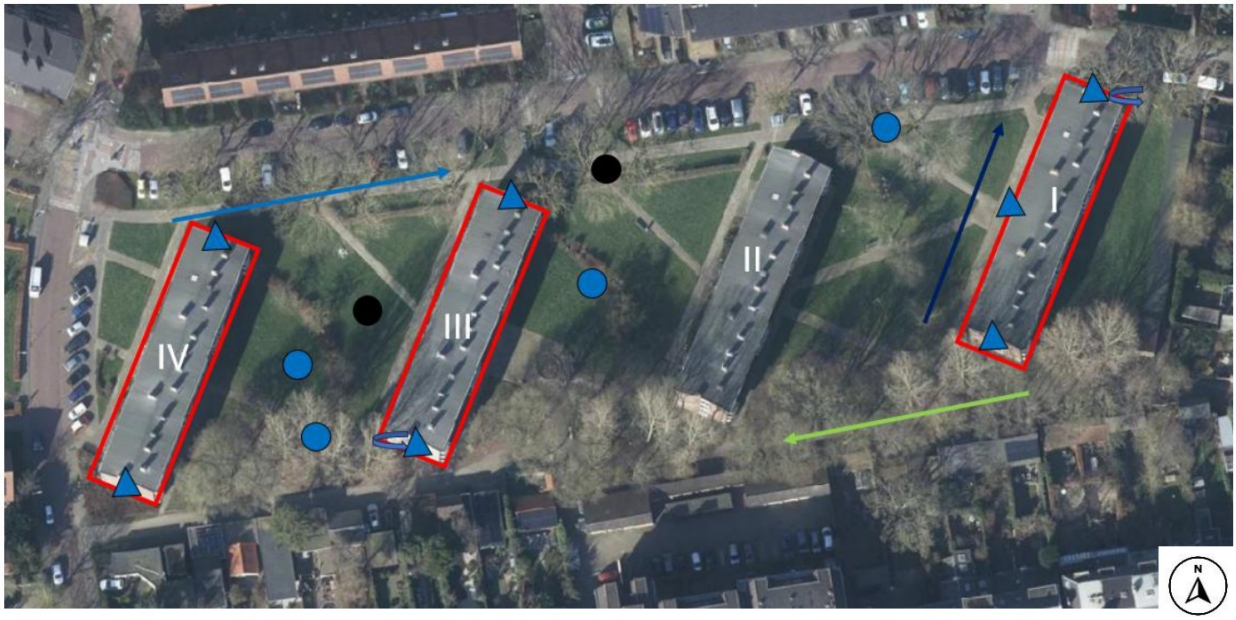

Legenda

- Gewone dwergvleermuis langsvliegend
- Gewone dwergvleermuis foeragerend
- Gewone dwergvleermuis paarverblijfplaats
- Gewone dwergvleermuis zwermplek
- Laatvlieger langsvliegend
- Gewone grootoorvleermuis langsvliegend
- Egel

BIJLAGE 4 KAART VISUELE INSPECTIE 12 NOVEMBER 2025

Kaart 3: Waarnemingen tijdens visuele inspectie in het plangebied (zie contour) (ondergrond: PDOK viewer, 2025)

Legenda

Gewone dwergvleermuis zomerverblijfplaats

Gierzwaluw nest

Spreeuw nest

BIJLAGE 5 SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Omgevingswet bepalend. De Omgevingswet is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke [redacted] Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast. Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Omgevingswet opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.38 lid 1 Bal: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 11.37 lid 1 en 3 Bal: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
  Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
  Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
  Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Omgevingswet. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Omgevingswet wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. Omgevingsvergunningen worden slechts verleend wanneer geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden er mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Omgevingswet altijd de zorgplicht. De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.